

Malka ar pеesuhitschanu par pastu			
Ar Peelikumu: par gadu	2	rbi.	35 sap
bef Peelikuma: par gadu	1	"	60
Ar Peelikumu: par ½ gadu	1	"	25
bef Peelikuma: par ½ gadu	—	"	85
<hr/>			
Malka bef pеesuhitschanas Nigà:			
Ar Peelikumu: par gadu	1	rbi.	75 sap
bef Peelikuma: par gadu	1	"	—
Ar Peelikumu: par ½ gadu	—	"	90
bef Peelikuma: par ½ gadu	—	"	55

Mahias Wester

30. gada · gabjums. — Mahjas Beesis isnahk weenreis ya nedeku

Sestdeent, 16. novembris

1885.

Mahias Weest ar Peelikum war pastellet un studiajumus nobot Nigā, pec Petera basnīgas. Bes tam „Mahias Weest“ war wehl pastellet bes dauds peenemshanas westahm Peterburgas un Dalgawas Ahr-Nigā un Saalauaugawā, wehl zitās pilsečds, ū
Seħħis: Grahvel un Peterson l. bodes; Walmeera: E. G. Teey l. bode; Walli: M. Rudolff un Paulin l. bodes; Alunē: J. Ullsne l. għrahm.-bode; Lumbasħas: D. Uhoet l. bode; Dalgawā: H. Ullunan un Besthorn l. għrahm.-bodes; Bauska: J. Beckmann l. għrahm.-bode; Kuldiga: Besthorn l. għrahm.-bode; Ventspili: M. Ries l. għrahm.-bode; Ħeppajā: Ustkin l. għrahm.-bode; Jaunzelgawā: A. Schwabe l. għrahm.-bode; Tukumā: Baumann l. għrahm.-bode; Talsħa: H. Tow l. għrahm.-bode un bibliotek u Wolontschewil l. għrahmatu-bode; Sandawā: Tzagermanu fga-weetnijā; Sabiħ: Ginter fga-weetnijā. tad wehl „Mahias Weest“ war apstellet pec farzem zeen, draudses maha tħażżeem, slolotħeem un pagħsa flixbwereen, kura s-mihi luħo, taħbiż apstelħsħan is-piex.

No. 46.

Wlabjas Weesit teel ishoit festoeritahm n
plift. 10 fahlot.

Malka pat slubinafsamu:
pat weenas flejas smalzu talstu (Petit)
rindu, jeb to weetu, to taħda rindu eċcen
imalka 8 sap.

Revalgāja un ekspedīcijā Rīgā,
Ernst Plates bīsshi- un grahmatu-
druckatavarā un burtu-leetuivē prei Peterca
bašnijas.

Politikas pohrisko.

Isgahjuschā mururā pafinojam par kara-speh-
keem, lahti ir Serbijai un Bulgarijai ar Nihta-
Rumeliju kopā preelsch kara weschanas. Is pa-
sneegteem skaitleem warejam nolemt, ka Serbijai
netikai leelaks skaitlis kawavihru, bet ari schis,
zik finams, labaki eemunsturets un eemahzits, tā
tad ari derigals un weisslaks preelsch karoschanas.
Sem tahdeem apstahlleem nebija zitadi domajams,
ka Serbi sakauschot Bulgarus. Pirmās telegrafa
finas schahdas domas apstiprinaja. Serbu kara-
pulki, ee-eedami Bulgarijas robeschās, Bulgaru
karu-pulkus, las wineem preti stahjabs, atsita
atpalak un daschas weetas eenehma. Jaw daschi
politikas prateji spreeda, zik laika Serbeem wa-
jadsefchot, lai tee eenemu Bulgarijas galwas-
pilseftu un tā tad eesahltam Bulgari-Serbu
karam padaritu jo drihsu galu. Schee politikas
gudrineekli nebija schoreis pareisi paredsejuschi, is-

nahza pawisam otradi. Bulgari nekahwahs wis ilgi no Serbeem atpaket dsichtees, drihs ween wini sahla Serbeem duhschigi pretotees, tos weetahm sahawa un heidsot wehl atpaket atdsina. Beetas, lo Serbi bija Bulgarija eenehmuschi, Bulgari atkal Serbeem atnehma. Kad schahdas finas par Bulgari lara barbeem pa telegrafu atrahza, tad pawisam zitadas domas iszehlahs par Bulgariju. To wisi finaja, ka Bulgarija newarot ar saweem spehseem lihdsinates un mehrotees ar Serbiju un tomehr Bulgari netikai spehja Serbeem atfuretees preti, bet tos wehl sahawa un atdsina atpaket. Ja Bulgari to eespelja isdarit, tad tas rahdija, ka wini lautinds zibnijsches ar warona duhschibu. Schi warona duhschiba, lo Bulgari parahdijuschi tagadejā kare, Bulgareem wisa Eiropā eeguhwuse draugus un peekritejus, jo latris attihstits zilweks istura un godā duhschibu un waronibu. Kad nu jautajam, tapehz gan Bulgari nahkuschi pee tahdas duhschibas un waronibas, tad gan atbildi schahdam jautajumam atradisim feloschds jeb nahloschds wahredds. Bulgarijas waldbiba aifstahw sawas tautas zenteenus, ta tad tauta ar wisu firds un dweheli turahs pee sawas waldbibas un tahs politiku aifstahw lihds heidsamai asinu lahftei. Ar Serbiju tas ir otradi. Serbu waldbibas politika nestrahda tautas garā, tapehz ari tauta isturahs weenaldsi.

Kabds wahrds par pagasta skolohm.

Nereti esmu vſtredejſis daschus wezakus schehlo-
jamees, ka winn behrni noleefuschi, waj pat
wahji no ſkolas mahja pahnahkot; baribū, ko
lihds dewuschi, mas aiftiktu atraduſchi.

Man schkeet, sa behrneem, no winu 10. dsih-wibas gada sahkot, jo vilnigi wajaga neween garigas, bet ari meesigas audsinafschanas. Muhsu pagasta skolabs ir no skolu waldes nolikts, skolu weenmehr apmeklet 3 seemas un behrneem palikt skolotaju audsinafschanā. Pehz manahm domahm skolahm wajadsetu buht neween garigahm, bet ari meesigahm audsinafschanas weetahm. Nahkoschâs rindinâs tikai par meesigo audsinafschanu runaschu, las atrodoahs jo wahiafska stahmoksi

Pirmkahrt pee jums, mihlee wezakee, greechos, las sawus behrnus skola suhtat ar nepeeteeloschu usturu. Luhdsami apdomajat, lahdhu baribu sa- weem behrneem lihds dodat. Waj fausa mai se un ziba, weenu un otru deennu ehdot, juhsu behrnus ilgi usturehs spirtgus un weselus? Ska- tatees paschi us sewi, kad lahdhu reisu ir gadijees, ilgaki buht pee fausas baribas, zik tad jums gahrdi un atspirdsinoschi buhs filtu supi baudot. Par muhsu sirgu fagteem zeetumā teek wairal gahdats, tee dabuhn filtu ehdeenu, bet daschi wezakee sawus behrnus flittali tura, teem filtu

ehdeenu skola leegdami, lai gan no skolas waldeß us to netruhkfst ſtubinaſchanaß.

Naw nekahds brihnus, lad skolu, kur nolee-
guſchi behrni, daschadas wahjibas diihſak apmekle,
neka tahdu skolu, kur gahda par fistu ehdeenu

gala pret winas politiku. Wina eesahk kare
tauta pee kara peedalahs ka algidsis, bes kahda
duhschibas un waronibas. Bulgari dewahs kare
pazelti garâ no patriotisma, no tehwijas mihle
stibas, jo wineem ja-aifstahw fawa tehwija, jo
faudse fawi tautiskee zenteeni; turpreti Serbi pe
kara eerotscheem Lehruschees ka salpi, kas tila
palkaufa pawehlei, bet naw garâ pazelti no kah
deem augstakeem zenteeneem, wineem leeta ween
alsfiga, kuras dehl wineem jadobahs kara. Lih
dsigi atgadijumi ari peemineti wehsture, pro
tahdi atgadijumi, kur masakas walstinas atturah
preti leelakahm walstim. Par peemehru mas
Greeku tauta pret leelo, milfigo Persu walsti
tapat ari Sweizeefchi fawâ laikâ. Kas padarij
schihs masâs walstinas tahdas spehzigas un wa
ronigas? Tehwijas mihlestiba, ihki atbildam
Ta ari Bulgari schinî kara israhda tahdu duh
schibu un waronibu, tapehz ka wini dsigli
patriotisma.

Kahbus wisbahrigus wahrdus fazijuschi po
Serbu-Bulgari karu, pastahstisim kahdas fihlaka
finas par pascheem kari notikumeemi.

Par Serbu-Bulgari kari no 10, nowembra
raksta „Pet. aw.“ ta: Serbu kara-spehls faw
zelâ us Baribrodu-Nischu tagad aiflawets, laikan
winstch tagad dosees us Trnas puji. Bulgarija
knass, ja telegrafa finahm war pilnigi tizet, po
Serbeem eeguwis leelu uswari. Jaunais knas
war lepnis buht us faweem kareiwejem. Kar
kari posibst, kas sina, ka naw masa leeta, eenai
neelu fakant, kas jaw daschas uswares panahz
un kam pee tam wehl leelaks kareiwiu ffaillit
Bes tam Bulgaru kara-pulkeem ir jauni wadon
kas wehl kara nebijsa bijuschi, lamehr Serbu
kara-pulkeem ir wadoni, no kureem daschi Turk
kara noruhditi. Turklahrt wehl jaundi knasa preeb
teek pawairots, ka usware pee Sliwinjas notik
sem wina pascha wadonibas un duhschigas istu
yefchanahs, kas kareiwejem eedwehfa jo leelaks
duhschibu un waronibu. Kareinji redsedami, b
wina jaunais knass ka ihsts waronis dodahs kara
newareja winam schini sina palikt pakat. Bar
broda, kur Serbu lehninsch Milans preeks
lahdahm deenahm bija nometees ar fawn kare
lehgeri, tagad aikal pliwinajahs Bulgaru karog
Serbu lehninsch tagad buhs mahzijees, ka fawn
lehgeri newajaga til tahku us preekschu nostahd

eneidneeku semē un tapehz tagad sawi lehg nomelis Pirotā, kur winsch ar ministri Gar schaninu farumashotees par noslehdzamo mee ar Bulgariju. Serbi kahwahs sawam lehnina klahf esot un tomehr tika fakauti no Bulgaree kas tika waditi no sawa knasa. No schi weenit atgabijuma redsams, kahda eespehja ir jaunajā Bulgari knasam us saweem kareitvjeem, kame Serbu lehnina klahfbuhfchana nela naw libdsejus. Kahda gruhtā stahwolli Serbu lehninsch atrodalo to ari peerahda schahds apstahklis, ka winsch jalizis eefault otro fasaikumu, lai leelakā wajadsi buhtu kareitvji pee rokas. Pee schi otra fasa kuma peeder wihi no 30 lihds 50 gadeem kas jaw pa leelakai dalai ir familijas wihi. Ja Bulgari tapat, kā kautinā pee Sliwnizas, turpmakds kautinās Serbus salauj, tad Ser teescham atrabifees noschehlojamā stahwokli, kā pa leelakai dauds buhs krituschi no winu familijā iehweem. Kad tas notiktu, tad warenu weegli nahkt, ka Serbu lehnina pretineeku partija dabult Serbijā wirsroku un winu paschu wehl beidz padzen is sawas walsts. Serbu lehninsch nehmē bijuscho Franzijas leissaru Napoleoni III. p preelschibmi, jo tas ari wisu darija, lai fandsimumu nosliprintatu Franzijas waldbibas sehde nemaf neslatidamees us to, waj walsts nahk po waj ne. Napoleons III. bij leels politikas gud neeks un tomehr winam tas ue-isdewahs. Tas lai wehl isdodahs Serbu lehninam, kam watahbas politikas gudribas truhfst.

Ja ispaustas walodas par meera nolihgscha israhbitos par patefahm, tad teescham ar ilg schanu jagaida, kahdu meera nolihgumus gā Serbu lehninsch līks Bulgareem preelschā. Winsch, kas pee Sliwnizas tizis fakauts, gan i līks preelschā, lai Bulgari kahdu dalu no saw semes nōdotu Serbijai. Kad teescham Ser lehninsch to prasitu, tad Bulgari knass to nel nedarihs, turklaht ari leelwalsts apdroschinaj schas, ka Bulgari walsts sawās robeschās neto masinata. Lai nu buhtu kā buhdams, tomes tas fakams: Bulgari us sawu knasu fatahs lepnumu, bet Serbi us sawu lehninu nesfatisees wi

Turzijas valdība bija issazījusē vēlējumā
lai Bulgariju ar Serbiju noslegtu pameet
Otrudeenu atnākza no Konstantīnopeles fina,
Bulgarijas kņass Alekanders Iedzoties zitū,

Vukilovas biblioteka

Bukisowas kolonija atrodahs Witebskas gubernii 22 werstes no Witebskas. Lai gan schi koloni newar mehritees ar zitahm Kreewijā esoschah. Latwju kolonijahm, tomehr wiñā skaitam lih 19 gruntneeku un rentneeku ari ne masak. Vtam wehl ir 9 Latweeschu Kreewu (pareistizige) gruntneeki, ko nepeeskaitam, tapehz ka tee p' wiñahm Luteranu darboschanahm dalibū nener.

Schini kolonija nu atrodahs mineta bibliotek Wina ir 1880. gadā dibinata. Pirmā gadā bijuschi 16 beedru. Kātrs malkajis pehz pirms norunas eestahjotees 150 kap., wehlak 5 prozentē no rubka par islašitahm grahmatahm. Nebeed malkaja 10 prozentēs no rubka. 1882. gal bijuschais bibliotekars A. Graps kās aizsēvoja Melno juhru, un tad wina weetā eezechla p. bibliotekaru M. Saulit kāgu, grunitneku Puksilow. Lihds tam laikam, rāksti nemāf naw westi un p. bibliotekara grahmatu un lākes tureschanu n. weens nelizees ne finot. Lai gan teatri beedribi par labu spēhlejuschi 6 reises, tomehr beedribi pašķuse bes lahdahm labahm fēkmehm. 1889. gadām beidsotees, iſtahjuschees 2 beedri un kā

peenahktuschi attkal diwi. 30. septembri 1883. gal
notureja pirmo general-sapulzi, kurā eeweble
pilnigni preelschneezibū, pastahwoschu if 6 loze
teem, kas nozehla beedreem prozentes par la
schani, jo zaar to peerahdiyahs, kā beedri atra
wahs no lasischanas. Tagad jamalsa beedra
par gadu 1 rublis f. Lasischana ne-aprobeschot
Nebeedreem jamalsa 5 prozentes no rubla p
lasischani. Schini gadā 17. oktobri sinoja sanah
vēl atjaunīgākās lāmuli lat. beedri vissi

tikai Serbu robeschâs, noslehḡt ar Serbiju pa-
meeru. Schahda fina ari jaur tahlakeem lava
notikumeem apstiprinajahs, jo Bulgari duhschigi
ween weht larv, Serbus arweenu wairak atpalat
dsfihdami. Serbi jaw tik tahtu atpalat atdsfihhti,
la jaw atrodahs Serbu robeschu tuvumâ. Is
wifahm weetahm, ko Serbi bija Bulgarijâ eeneh-
muschi, wini tagad no Bulgareem isdfihhti. Tâ
tad gan waretu notift, la Bulgari ar laiku eeteek
Serbu robeschâs un tad tikai sahk runat par
pameera nosihgschanu.

Sihmejotees us politikas stahwolli, lahdā nah-kuse politikas buhschāna Balkanu pussalā zaur Bulgari kara panahlumeem, schim brihscham wehl neweena no leelwalstim naw sawas domas issazijuse, warbuht winas pirms grib nogaidit, waj Serbi beigās wehl nefanemsees un nefahls attkal Bulgarus kaut.

Rahda leelaka ahrsemies awise, us ſcho leetu
ſihmedamees, faka: Kad kara notikumus us Serbu-
Bulgari kara-lauka tiwaki apluhko un finas par
teem ſawā ſtarpa ſalihſina, tad daschias finas
atrod, kas weena otrai preti runā, tapehz ſchim
brihscham gruhli dodams pilnigs un taifnis ſpre-
dums, wehl janogaida turpmalee kara notikumi.
Tik dauds gan war droſchi fazit, ka zaur Bul-
garu kara panahkumeem Serbu nodoms ifſaults,
la to Serbu tehnisch bija eefahkumā nodomajis,
un ka Eiropa dabujufse par Bulgarijas kaya
eespehju zitadas domas. Kad mi lnasam Mel-
ſandram un wina kareiwijsen ifſeweess, ſem tah-
deem gruhteam apſtahlleem pahrwaret pretineelu,
kam leelsals ſlaitlis kara wihrū ar wairak kara
mahjibas, to wehl tagad ſihli neſin, bet notikumi
leezina, ka Bulgari to eespehjuſchi, un zaur to
wini wiſur ſew eeguwuſchi pec ahrwalſtneeleem
drauga prahtu. Ja ari Serbeam, kad wini wiſus
ſawus ſpehkuſ ſanemu, beigās ifbotoſ, Bulgari
weetahm ſakaut, tad tomeht Serbi neko leelu
nepanahktu, Bulgari ſchini kara ſew reiſ eegu-
wuschi ſlawu un to wini wairs nepaſaudehs.
Beigās wehl japeemin, ka Angli awiſes rakſta,
ka Turzijas waldbiba eſot Serbus uſaiginajufe,
lai tee Bulgarijas robeschias atſtahjot.

Tik ilgi pēe Serbu-Bulgari kara kawejuschees, pahreesim us zitahm walstīm, wijspiemis rumadami no Anglijas. Anglija no schihs pirmideenaš sahlot ir eesahkuſe fawu parlamenta lozelju zel-

nahkuſchi. Preelschneeziba yabalſtidamahs uſ ſta-
tuſ § 19 nospreeda wiſeem ne-atnahkuſcheem
beedreem ſtrahpes 25 kap. Sapulzi atzehla uſ
3. nowembri ſch. g. Veedribā atradahs 109 nu-
muri grahmatu, wehrtibā 28 rbl. 35 kap. Wehl
veedaliyahs tai paſchā deenā 3 beedri, un grah-
matas pirla par 16 rbl. 30 kap. 83 numurus.
— Wehl peesihmejams, ka tagadejs bibliotekars
M. S. lgs atteizahs no amata, newaredamis iſ-
pildit general-sapulzes pagehrejumu, jarus wehl
nam eemehlets.

Gewehrojot tos augstos mehrkus, kam kalpo bibliotekas beedribas, wajadsetu ari zitahm kolo-nijahm Pukilowas biblioteku par preefchishimi nemt. Zik loti tahs gaismas un attihstibas fehlu nesehj tautā. Tam zilwelam, kas ar laischanu eeradis, nepaliks wis augstee frogu preeli un balles. Zik loti zilwela juhtas top us augschu pazilatas, kahda teizama rakstneeka raschojumus lasot. Laischana weenigi zaur biblioteku dibinaischanu war tapt weizinata. Bet ar Kreewu semē ehoscheem Latwejēem ir gluschi zitadi. Weena tarakanu apgausta dseefmu grahmata un kahda luhgšchanas waj spredīku grahmata, ir wiſa wina literaturas manta. Augschminetai beedribai ir 19 beedru, krei malka no gada latrs weenu rubli. Tā atkahrtojotees sakrahjahs prahwās krah-jums grahmatu. Apstiprinatu statutu Pukilowas bibliotekai naw, bet wehlejams buhtu, kaut mineta beedriba eesneegtu drihs fawus statutus augstakā weetā deht apstiprinashanas; zaur to nodibinatos beedriba us wiſeem laikeem un nestu ari labakas felmes.

Rahds Latweetis,

